

[Fr. Dalgaard.]

for de mindre Kommuners Vedkommende, kunde lade sig skræmme noget af denne Bestemmelse, skønt jeg personlig ikke tror, at den vil faa megen praktisk Betydning. Jeg tror nemlig ikke, at der vil blive lidt virkelige Tab paa Byggelaan. Byggelaan er nogle af de mest sikrede Pengeanbringelser, man har paa hele Boligbyggeriets Omraade. Jeg gør opmærksom paa, at man i en af de følgende Paragraffer, § 5, sætter Byggelaansrenten til 4 pCt. Det er den Rente, som nu er fastsat for Bankerne, og de maa dog ogsaa beregne sig nogen Provision. 4 pCt. er Byggelaansrenten nu ansat til, for øvrigt ikke paa Foranledning af den Myndighed, der har med disse Ting at gøre, nemlig Bankinspektionen, men paa Foranledning af andre Institutioner i dette Land, bl. a. Fællesorganisationen af almennyttige danske Boligselskaber. Det Initiativ, som Bankinspektionen har udvist, hvad angaar Bankernes Udlaansrentes Omraade, er ikke særlig stort. Jeg synes, det ligger ganske klart i Dagen, at naar Byggelaan er saa sikrede, som de i Almindelighed er, saa er en Rente paa 4 pCt. høj. Bankerne tager den og mere til, naar de ogsaa tager Provision, ihvorvel der er adskillige Banker, navnlig i Provinsen, der tager mindre end 4 pCt. Byggelaansrenten er altsaa høj paa Baggrund af Renteniveauet i Øjeblikket, og naar Staten her gaar med til en Byggelaansrente paa 4 pCt., er det uden Tvivl alt for meget. Staten yder jo allerede nu en Slags Byggelaan derigennem, at man giver Forskud paa de endelige Statslaan, der jo andrager langt større Beløb, end der er Tale om i denne Lov; der er Renten sat til 2,2 pCt., og jeg vil mene, at man i intet Tilfælde, hvor Staten yder Laan til saadanne Formaal, skal højere med Renten for Øjeblikket. Jeg vil derfor ogsaa meget henstille, at der foretages en Ændring paa dette Punkt.

I § 8 har det høje Ministerium foreslaaet, at Ejendomme, der har faaet Byggestøtte efter denne Lov, skal belægges med Deklaration om Huslejekontrol. Det maa anerkendes, at man fra Venstreministeriets Side nu foreslaar dette i et Lovforslag. Det har været gældende ved Kommunens Initiativ og ogsaa ifølge den Lovgivning, vi har nu, som jo ikke stammer fra Venstre, medens det ikke var gældende tidligere. Det maa anerkendes, at man fra Venstres Side direkte foreslaar, at der skal være Huslejekontrol, naar Staten som i dette Tilfælde yder direkte Støtte til et Byggeforslag.

Det er de væsentlige Bemærkninger, jeg har at gøre paa nuværende Tidspunkt. Jeg vil antage, man i det kommende Udvalg vil kunne faa en meget grundig Gennemgang af disse Forhold, der jo er livsvigtige. Til Slut vil jeg blot udtale en Anerkendelse til den høje Regering af, at man her virkelig har bragt noget nyt frem. Man har gjort et nyt Skridt paa den Bane som afstikkes for Boligbyggeriet. Det er betydningsfuldt, og jeg vil tro, at man i den kommende Tid vil udvikle det Princip videre, som er nedlagt i det foreliggende Lovforslag.

Jensen-Broby: Der er Boligmangel overalt i Øjeblikket, men særlig i de store Byer er det galt. Jeg siger ikke for meget, naar jeg kalder den nuværende Tilstand paa Boligomraadet i Byerne for katastrofal. Den normale Boligproduktion, fra 1930 til 1939, androg gennemsnitlig ca. 17 500 Lejligheder aarlig, men i Perioden fra 1940 til 1944 blev der gennemsnitlig kun tilvejebragt ca. 11 000 Lejligheder aarligt. Der maa derfor i de nærmest kommende Aar tilvejebringes dels det normale Antal Boliger, som Befolkningstilvæksten gør nødvendig, dels et Antal svarende til det under Krigen opsummerede Underskud og endelig et Antal til Erstatning for saneringsmodne Lejligheder. Det vil sige, at der i de kommende Aar skal søges tilvejebragt fra 20 000 til 25 000 Lejligheder om Aaret.

Man forstaar af disse Tal, at det er nødvendigt at faa Byggeriet i Gang hurtigst muligt, men Materialerne er meget vanskelige for Bygherrerne at skaffe frem. De byggende, det være sig Kommuner, Boligselskaber, Haandværkere og private Bygherrer, tør ikke gaa i Gang med Nybyggeri, fordi de ikke er i Stand til at bære det økonomiske Tab, der uundgaeligt følger med Standningen af et paabegyndt Byggearbejde paa Grund af manglende Materialer. Jeg er bange for, at vi i det kommende Foraar og Sommer kommer til at mangle mange Materialer til Byggeri. Vi har ikke tilstrækkeligt af Cement og Kalk, og helt galt bliver det med Mursten og Tegltagsten. De Værker, som skal fremstille disse Materialer, har manglet Kul til Brænding af saavel Cement som Kalk og Teglsten og har slet ingen Lagre fra sidste Aar. Der vil gaa langt hen paa Sommeren, inden nye Lagre kan oparbejdes. Jeg kan heller ikke i denne Forbindelse lade være at nævne, at man ogsaa, i hvert Fald paa Teglværkerne, i den Sommer, der er gaaet, i høj Grad har manglet Arbejdskraft, og jeg frygter for, at man ogsaa kommer